

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีจำแนกตามเพศ กลุ่มวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 4,426 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 351 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะ จำนวน 10 คน ได้แก่ ครูที่รับผิดชอบงานสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮ์) ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง (มูตะวัชชะติต) และชั้นอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวีรีย) ช่วงชั้นละ 2 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะ จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกผู้บริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ขนาดละ 1 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ กลุ่มวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน และตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อ

คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 40 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี

2) แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี และ 3) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) และทดสอบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe's Method

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตัวแปรเพศ กลุ่มวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 79.8 ปฏิบัติการสอนในกลุ่มวิชาสามัญมากกว่าวิชาศาสนา ร้อยละ 73.5 มีประสบการณ์ในการสอนมากที่สุดต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 45 รองลงมาตั้งแต่ 5-10 ปี ร้อยละ 40.2 และ 10 ขึ้นไป ร้อยละ 14.8 ตามลำดับ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด ร้อยละ 59.0 รองลงมาขนาดใหญ่ ร้อยละ 35.3 และขนาดเล็ก ร้อยละ 5.7

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$, $SD=.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากสองด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{x}=3.52$, $SD=.52$) รองลงมาด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x}=3.63$, $SD=.44$) ส่วนด้านการดำเนินการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, $SD=.43$) เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

5.1.2.1 ด้านการเตรียมการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.52$, $SD=.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x}=3.76$, $SD=.73$) รองลงมาจัดทำแผนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x}=3.75$, $SD=.56$) และเตรียมแบบฝึกหัดเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}=3.68$, $SD=.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือจัดเตรียมสื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน ($\bar{x}=3.31$, $SD=.86$)

5.1.2.2 ด้านการดำเนินการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, $SD=.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สสำรวจความพร้อมของผู้เรียน ทางด้านความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจก่อนเรียน ($\bar{x}=3.74$, $SD=.60$) รองลงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=3.70$, $SD=.68$) และใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x}=3.67$, $SD=.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดให้ผู้เรียนได้เรียนจากของจริงสถานที่จริงและประสบการณ์จริง ($\bar{x}=3.18$, $SD=.81$) และใช้สื่อการเรียนการสอนในการกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.18$, $SD=.64$)

5.1.2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$, $SD=.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง ($\bar{x}=3.77$, $SD=.77$) รองลงมานำผลการประเมินผู้เรียนมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.72$, $SD=.71$) แลมีการประเมินผลจากเพิ่มสะสมผลงาน และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ($\bar{x}=3.71$, $SD=.84$) ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้วิธีการสังเกตประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.53$, $SD=.66$)

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ กลุ่มวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน

5.1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรเพศ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่ต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน พบว่า เพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, $SD = .39$) ส่วนเพศชายมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, $SD = .44$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันในด้านการเตรียมการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนด้านการดำเนินการสอนไม่แตกต่างกัน

5.1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรกลุ่มวิชาที่สอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน พบว่า กลุ่มวิชาสามัญและศาสนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .45$ และ $\bar{X} = 3.55$, $SD = .32$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน แตกต่างกันในด้านการเตรียมการสอนและด้านการดำเนินการสอน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

5.1.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรประสบการณ์ในการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดย

ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5-10 ปี ($\bar{x}=3.72$, $SD=.41$) รองลงมา 11 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=3.66$, $SD=.33$) และต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{x}=3.32$, $SD=.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

5.1.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{x}=3.88$, $SD=.12$) รองลงมา ขนาดกลาง ($\bar{x}=3.59$, $SD=.43$) และขนาดใหญ่ ($\bar{x}=3.37$, $SD=.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า

5.1.4.1 ด้านการเตรียมการสอน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ครูไม่มีเวลาว่างพอที่จะเตรียมการสอน ควรสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดทำสื่อให้เหมาะสมเพียงพอ ควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้พร้อมและน่าอยู่ และควรมีการจัดอบรมการผลิตสื่อให้ครู

5.1.4.2 ด้านการดำเนินการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย หลากหลาย และน่าสนใจ ครูไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดแหล่งการจัดการเรียนรู้ ครูไม่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

5.1.4.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรสอบวัดผลทุกครั้งหลังจากจบบทเรียน ประเมินยากสำหรับเด็กที่ไม่มีตัวตน ควรอบรมนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานอยากให้มีการวัดผลตามความเป็นจริง และควรอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

5.1.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

5.1.5.1 ผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครูผู้สอนได้ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี แต่ละด้าน ดังนี้

(1) แนวทางการพัฒนาด้านการเตรียมการสอน

ครูต้องมีแผนการสอนทุกครั้ง รวมทั้งต้องมีสื่อประกอบการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ผู้สอนต้องรู้ก่อนว่าในแต่ละคาบนั้นจะสอนให้นักเรียนเรื่องอะไรและนักเรียนจะได้รับความรู้ด้านใดบ้าง การจัดการเรียนการสอนต้องจัดเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนอยากจะเรียนและต้องได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารควรจัดประชุมวางแผนเพื่อเตรียมการเรียนการสอน ครูต้องเตรียมแผนการสอนสำรอง เนื่องจากบางครั้งผู้สอนได้เตรียมแผนการสอนแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการสอนตามแผนได้ เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและงานต่างๆทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สอดคล้องกับอิสลามศึกษา และครูควรวางแผนและกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดของตนเอง

(2) แนวทางการพัฒนาด้านการดำเนินการสอน

ครูต้องสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนให้สนใจในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น มีการเสริมแรงเพื่อให้เกิดการกระตุ้นแก่นักเรียน การเรียนการสอนครูกับนักเรียนต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือ ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนที่จะสร้างความสุขทั้งกับผู้เรียนและครูผู้สอน ผู้บริหารควรตรวจตราคณะครู หรือนิเทศ

การสอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูอย่างน้อยเดือนละครั้ง การจัดการเรียนการสอนควรเน้นความรู้ สาระ พสมผสานกับการคลายเครียด เรียน เล่น แต่ได้สาระ การดำเนินการเรียนการสอนครูและนักเรียนจะต้องร่วมกันจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีความสุขทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน และได้ความรู้มากที่สุด ผู้บริหารควรจัดเตรียมสถานที่เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กนักเรียนขาดสมาธิในการเรียน ต้องหาแรงจูงใจจากเด็กนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและความสามารถของผู้เรียน และสื่อที่ด้นั้นอยู่ที่ตัวครูมากกว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูควรนำแนวทางหรือวิธีการสอนของท่านมีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และทางสถานศึกษาหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(3) แนวทางการพัฒนาด้านการวัดผลและประเมินผล

ต้องประเมินจากการเรียนการสอนของครูและนักเรียนตามสภาพความเป็นจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การวัดผลและประเมินผลควรเน้นการวัดตามสภาพจริงที่สามารถเห็นความรู้ความสามารถของผู้เรียน ได้อย่างแท้จริงและเห็นได้ชัดเจนมากที่สุด ผู้บริหารควรติดตามผลการสอนของครูและนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการประเมินผลให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทั้งกับโรงเรียน ครู และนักเรียน ผู้บริหารควรนำผลที่ได้จากการเตรียมการสอนและการดำเนินการสอนมาวัดและประเมินผล โดยติดตามเรียกประชุมทุกๆ สัปดาห์ ควรมีการปรับปรุงการวัดผลและการประเมินผล ควรนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนควรประเมินนักเรียนหลายๆ ด้าน และควรใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และทางสถานศึกษาหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

5.1.5.2 ผลจากการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหารโรงเรียน ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ดังนี้

(1) แนวทางการพัฒนาด้านการเตรียมการสอน

ฮัซนะห์ บัตนกุล (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการเตรียมการสอนว่า ครูควรศึกษาสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน สภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน และควรที่จะเตรียมการสอนทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ ต่วนรอฮานี คาตุ (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) ที่กล่าวว่า อันดับแรกครูต้องศึกษา

สภาพของผู้เรียนก่อน ตลอดจนศึกษาสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆในการจัดการเรียนการสอน และสิ่งสำคัญคือครูต้องเตรียมการสอนทุกครั้ง และนุริชาน สามอ (สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2556) กล่าวว่า ครูต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนเข้าสอน ควรจัดลำดับเนื้อหาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกครั้งก่อนเข้าสอน และต้องจับประเด็นสำคัญในเนื้อหาที่สอน

(2) แนวทางการพัฒนาด้านการดำเนินการสอน

ฮัซนะห์ ปัตนกุล (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) กล่าวว่า ครูควรที่จะใส่ใจถึงผลที่ได้รับในช่วงดำเนินการสอนว่าประสบผลเป็นอย่างไร ตรงตามที่คาดหวังในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ และผู้เรียนให้การตอบรับเป็นเช่นไร ส่วนตัวรอนฮานี ดาตุ (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) กล่าวว่า ครูควรให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการสอนว่า เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในแผนการสอนหรือไม่ และผู้เรียนจะได้รับอะไรบ้างหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน และนุริชาน สามอ (สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2556) กล่าวว่า ครูต้องใช้สื่อประกอบการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน จัดกิจกรรมต่างๆที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

(3) แนวทางการพัฒนาด้านการวัดผลและประเมินผล

ฮัซนะห์ ปัตนกุล (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) กล่าวว่า ครูควรที่จะนำผลหรือปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาสร้างหรือทำเป็นงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยเฉพาะบุคคลเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาต่อไป ส่วนตัวรอนฮานี ดาตุ (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2556) กล่าวว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนควรรนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินผลการเรียนการสอนมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนร่วมกัน และนุริชาน สามอ (สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2556) กล่าวว่า ครูควรใช้การประเมินผลงานแบบจับกลุ่ม ให้มีการอภิปรายและรายงานผล ทำใบงาน สรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนการสอนหรือให้ทำชิ้นงานมานำเสนอ

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่น่าสนใจควรรนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.2.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณพร สงวนเขียว (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครูมีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดุลยศักดิ์ ศรีปัญญา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ พลธรรม (2545 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่าสภาพการจัดการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้ออกจากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 ได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทำให้สถานศึกษาและครูเห็นถึงความสำคัญและเข้าใจหน้าที่บทบาทของตนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2544 : 35-43) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องเข้าใจสิ่งที่เน้นและให้ความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง มีศักยภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

5.1.2.1 ด้านการเตรียมการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญไทย แสนอุบล (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า บุคลิกและบทบาทของครูส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากนักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ให้ความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ จะทำ

ให้นักเรียนตอบสนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครู ได้ทุกรูปแบบ ทุกกระบวนการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เตรียมตนเองให้พร้อมด้วยการศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาจัดทำแผนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน และเตรียมแบบฝึกหัดเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และปัจจุบันบทบาทของครูปรับเปลี่ยนไป จากการสอนเป็นการอำนวยความสะดวก การจัดเตรียมเนื้อหา สื่อ และอุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒนา อุทัยรัตน์ (2544 : 35-43) ที่ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้เตรียมและวางแผนการสอนล่วงหน้า และนำเนื้อหามาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าสามารถจัดกิจกรรมอย่างไรให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนที่มีความสามารถแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ทิศนา แจมมณี (2542 : 66) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น แม้บทบาทของครูจะดูสบายกว่าเดิมในขณะสอน แต่ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำงานหนักในช่วงก่อนสอน คือ การเตรียมการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องใช้ความสามารถและความพยายามอย่างมาก ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูต้องสามารถประเมินสถานการณ์และตัดสินใจว่าจะปรับเปลี่ยนอย่างไร ผู้เรียนจึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งทักษะการประเมิน ปรับเปลี่ยน หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้เป็นทักษะที่ขาดต้องอาศัยประสบการณ์ฝึกฝนไม่น้อย

5.1.2.2 ด้านการดำเนินการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนไม่ได้จัดตั้งอำนาจความสะดวกแก่ครูเพื่อให้การเรียนการสอนของครูมีคุณภาพที่ดี โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดหาสื่ออุปกรณ์ในการสอนที่หลากหลายและไม่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยไว้บริการแก่ครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การสำรวจความพร้อมของผู้เรียนทางด้านความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจก่อนเรียน รองลงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม และใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับวิธีเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังหะดีษที่ว่า ((أمرنا أن نكلم الناس على قدر عقولهم)) ความว่า : “พวกเรา (เป็นบรรดานบี) ที่ถูกกำชับให้พูดคุยหรือบอกกล่าวต่อเพื่อนมนุษย์ให้เหมาะสมกับสติปัญญาของพวกเขา) (al-Zurgani : 162) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 10-11) ที่กล่าวถึง บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าจะประสบผลสำเร็จ ถ้าครูมีพฤติกรรมเป็นผู้ส่งเสริม ผู้สนับสนุน ผู้แนะแนวทาง ผู้กระตุ้น ผู้มีส่วนร่วม และช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล สร้างความรู้ สรุปลความรู้ และเกิดการเรียนรู้ได้ด้วย

ตัวเอง ไม่เป็นผู้บอกความรู้ ไม่เป็นผู้ครอบงำความคิด ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดงานที่จะทำ และประเมินความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของตนเอง นอกจากนี้สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2547 : 36-37) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูและได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนว่า (1) ในการศึกษาเกี่ยวกับการสอน ครูพึงให้ความสนใจในหลักการมีชั่วโมงความสนใจที่เทคนิควิธีการเท่านั้น ครูควรพยายามทำความเข้าใจในหลักการ จำหลักการให้แม่นยำและหมั่นประยุกต์ใช้ หลักการนั้นในสถานการณ์ที่หลากหลาย (2) ครูพึงศึกษาแนวความคิด ความเชื่อหรือหลักการต่างๆ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลายและเลือกสรรสิ่งที่ตนเชื่อถือ หมั่นวิเคราะห์การคิดและการกระทำของตนว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และศึกษาผลการกระทำเพื่อปรับเปลี่ยนหรือยืนยันแนวความคิด ความเชื่อมั่นต่อไป และ (3) ครูพึงเปิดใจกว้างในการศึกษาแนวความคิด ความเชื่อหรือหลักการต่างๆ ที่แตกต่างไปจากความคิดของตนและเปิดโอกาสให้ตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งที่แตกต่างออกไป โดยการทดลองปฏิบัติหรือศึกษาวิจัย เพื่อพิสูจน์ทดสอบแนวคิดใหม่ๆ อันอาจนำมาซึ่งทางเลือกใหม่ๆ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความคิดแปลกใหม่ มีชีวิตชีวา นำตื่นเต้น และนำเรียนรู้ ทั้งสำหรับครูและผู้เรียน และสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2550 : 23-24) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้สอนในยุคปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและเสนอบทบาทคือ ครูต้องเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนตั้งแต่ตัวเล็กๆ ซึ่งเป็นประชากรที่สำคัญของโลก ครูต้องเป็นตัววิบูลย์ในการนำเด็กเข้าสู่ระบบของการเรียนรู้ บทบาทของครูจึงเปลี่ยนไปจากผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้ (Telling, Talking) มาเป็นผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) คิดค้นหาความรู้ด้วยตนเองตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจึงเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ก็เป็นผู้เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

5.1.2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลย์เดช ฐานะ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า มีการปฏิบัติงานการบริหารจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการนิเทศติดตามผล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ พลธรรม (2545 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างได้ด้วยตนเอง รองลงมา นำผลการประเมินผู้เรียนมา

ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และมีการประเมินผลจากเพิ่มสะสมผลงานและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนได้วางแผนการวัดผลและการประเมินผลที่ชัดเจน โดยอาจมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้กับครู สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2539 : 39) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลที่จัดว่าสอดคล้องกับแนวทางการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การประเมินผลตามสภาพจริง ทำไปพร้อมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ตลอดเวลา มีการเปลี่ยนให้ผู้เรียนประเมินตนเองแทนครูประเมิน ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2531 : 16) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินใจจากข้อมูลการวัดพฤติกรรมของผู้เรียนทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ในจุดประสงค์การเรียนการสอนหรือไม่

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ กลุ่มวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน

5.2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่ต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน พบว่า เพศหญิงมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศชายมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันในด้านการเตรียมการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ นวลจิตต์ เชาวศิริพิงษ์ (2542 : 16) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ลักษณะของครูเพศชายและหญิงมีกระบวนการคิดและการจัดกิจกรรมมีแนวโน้มที่แตกต่างกันไป

5.2.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบตามตัวแปรกลุ่มวิชาที่สอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน พบว่า กลุ่มวิชา

สามัญและศาสนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีกลุ่มวิชาที่สอนต่างกัน แตกต่างกันในการเตรียมการสอนและด้านการดำเนินการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลจากการที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูที่สอนในกลุ่มวิชาสามัญมากกว่ากลุ่มที่สอนวิชาศาสนา

5.2.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบตามตัวแปรประสบการณ์ในการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5-10 ปี รองลงมา 11 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 5 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงานเกิดจากการเรียนรู้และได้พัฒนาทักษะการทำงานเพิ่มขึ้น ประสบการณ์ในการสอนที่มีแตกต่างกันย่อมมีผลทำให้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชนิศา จรัสรัศมี (2542 : 27) กล่าวว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ย่อมมีประสบการณ์ในการศึกษาข้อมูล ตัวอย่างเพื่อมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา ทับจิ้น (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานครบุรีเหนือ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอน และด้านการรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศิริ อรัญ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณภาพของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน

5.2.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบตามตัวแปรขนาดโรงเรียน พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการทดสอบเปรียบเทียบเชิงพหุคูณ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจ มีบทบาทหน้าที่ และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันตามศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2540 : 42) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานต่างๆขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากรด้านการบริหาร ส่งผลให้โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทรัพยากรทางการบริหารและความพร้อมที่ต่างกัน และสอดคล้องกับ พันัส หันนาครินทร์ (2540 : 10) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมในทุกๆด้าน บุคลากรปฏิบัติงานได้ดีกว่าโรงเรียนที่ขาดแคลน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) ด้านการเตรียมการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดควรส่งเสริมให้ครูศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนจัดเตรียมสื่อวัสดุที่ครูจำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

(2) ด้านการดำเนินการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีการสำรวจความพร้อมของผู้เรียนทางด้านความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนก่อนเรียน โดยการสร้างความพร้อมและสร้างความสนใจนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง และควรใช้สื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนฝึกคิด แก้ปัญหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิคการสอนโดยการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้

(3) ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ และสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลแก่ครู เพื่อให้ครูนำมาใช้ประโยชน์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของนักเรียน

(2) ควรศึกษาความพร้อมของนักเรียน ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และชุมชน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(3) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(4) ควรศึกษาเปรียบเทียบการสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างครูที่สอนกลุ่มวิชาสามัญกับกลุ่มวิชาศาสนา

(5) ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกรณีศึกษาของโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเป็นการเฉพาะ